

MET DE HEER AAN ZIJN TAFEL

J. van der Bijl

MET DE HEER
AAN ZIJN TAFEL

Wat zegt de Schrijft?

Met de Heer aan Zijn tafel

Wat zegt de Schrijft?

Auteur: J. van der Bijl
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie: 1976 Uitgeverij H. Medema
Tweede editie: 2008 OudeSporen online uitgeverij (scan en publicatie met toestemming van H.P. Medema / J. van der Bijl)
Derde editie: 2026 OudeSporen online uitgeverij
Copyright: OudeSporen online uitgeverij

ISBN/EAN 978-90-63530-33-4
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De bijbeltekst in deze uitgave uit het Oude Testament is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling: © Stichting HSV 2010. Uitgeverij Jongbloed – Heerenveen. Alle rechten voorbehouden,

De bijbeltekst in deze uitgave uit het Nieuwe Testament is ontleend aan de TELOS-vertaling: © Grace Publishing House – Rhenen. Alle rechten voorbehouden.

*'Dit is mijn lichaam, dat voor u is; doet dit tot mijn gedachtenis ...
Want zo dikwijls u dit brood eet en de drinkbeker drinkt,
verkondigt u de dood van de Heer, totdat Hij komt.'*

1 Korinthiërs 11:24, 26

Inhoud

1. Laat een ieder zichzelf beproeven.	9
Als hij niet onderscheidt het lichaam van de Heer.	10
en zó eten van het brood.	12
dan worden wij door de Heer getuchtigd	13
Wie op een onwaardige wijze het brood eet.	15
2. Kan iemand alleen avondmaal vieren?	18
Is er verschil tussen avondmaal en tafel van de Heer?	19
Het avondmaal van de Heer wordt gevierd aan de tafel van de Heer.	20
Avondmaal en tafel van... ?	20
3. Is de tafel van de Heer overal of nergens?	23
Waar is de tafel van de Heer?	24
Wat niet naar de wil van de Heer is.	25
4. Waaraan is de tafel van de Heer te herkennen?	29
1. Aan de tafel van de Heer is alleen plaats voor gelovigen	29
2. Aan de tafel van de Heer is in principe plaats voor alle gelovigen; daar komt hun eenheid tot uitdrukking.	31
3. De tafel van de Heer wordt door heiligheid gekenmerkt.	32

4. Aan de tafel van de Heer wordt de waarheid vastgehouden.....	33
5. De tafel van de Heer is afgezonderd van alles.....	34
6. Aan de tafel van de Heer heerst de vrijheid van de Geest.....	35
5. Hebben wij de tafel van de Heer?	37
Is de tafel van de Heer alleen bij ons?	39
Heer, maar wat deze?	41
Er is één tafel van de Heer	43
6. Moet iemand vragen om te mogen aanzitten?	45
Hoe moet een aanvraag behandeld worden?	47
Geen bezoek? Wel bezoek!	49
7. Kan elke gelovige bij ons aanzitten als hij dat wenst?	51
8. Kan een gelovige voor een keer met ons aanzitten?	54
1. Elk geval moet afzonderlijk ernstig en biddend onderzocht worden.	54
2. Aan de tafel van de Heer is Hij de Gastheer die uitnodigt.	55
3. Iemand wordt toegelaten tot heerlijkheid van God.	56
4. We moeten ernst maken met de afzondering..	56
5. De Heer aanvaardt geen voorwaarden.	57
6. Normaal wordt iemand toegelaten in zijn woonplaats, niet elders.	57

9. Enkele bijzondere gevallen.	59
a. Wie zonder nader onderzoek afgewezen moeten worden.	59
b. Wie na onderzoek afgewezen moeten worden.	61
c. Onder welke omstandigheden kan een gelovige uit een andere kring worden toegelaten tot de tafel van de Heer?	62
Komen in eenvoudigheid en oprechtheid van hart.	63
10. Mogen wij voorwaarden stellen?	66
Kan iemand voor één keer als gast worden toegelaten?	67
Zijn wij open of gesloten?	69
Met de Heer aan zijn tafel - en nergens anders	70

1. Laat een ieder zichzelf beproeven

Er zijn gelovigen die menen dat deelriemen aan het avondmaal voor hen mogelijk moet zijn zodra zij dat wensen te doen. Zij zien dat als een persoonlijke zaak tussen de Heer en hen, waar andere gelovigen niet direct mee te maken hebben. Een vooraf vragen of zij dat mogen doen; achten zij niet nodig. Er zijn ook kringen waar men dit standpunt in praktijk kan brengen.

De bewering dat anderen niets te maken hebben met ons deelnemen aan het avondmaal is echter onjuist. We hopen daarop terug te komen. Wel is het waar dat de gedachtenisviering van onze Heer en Heiland ook een heel persoonlijk facet heeft. De Heilige Geest wijst daar nadrukkelijk op in 1 Korinthiërs 11:27-34. In onze eredienst wordt dikwijls vóór de broodbreking uit dit hoofdstuk gelezen, maar dan vanaf vers 23 t/m vers 26: ‘...Want zo dikwijls u dit brood eet en de drinkbeker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, totdat Hij komt’. En bij die gedachte vol heerlijk perspectief houden we op. Nu is - als de gemeente in een goede toestand is - het uur van de aanbidding ook niet de aangewezen tijd voor een woord van vermaning. Hoe minder we met ons zelf bezig zijn en hoe meer we aan de Heer denken, hoe beter. Maar dat betekent allerminst dat het slot van 1 Korinthiërs 11 voor ons niet belangrijk zou zijn.

Hoe persoonlijk deze vermaning is, blijkt Uit de woorden: 'laat men zichzelf beproeven ... die eet en drinkt zichzelf een oordeel ... als wij echter onszelf beoordeelden ...' Dit is zeker een zaak tussen de Heer en elke gelovige persoonlijk. Ik heb een ander niet te beproeven of te oordelen zolang er tenminste van hem of haar geen kwaad openbaar geworden is. Als dit laatste wel het geval is, moeten anderen er zich mee bezig houden (Matt. 18:15 e.v.; Gal. 6:1; Rom. 16:17; 2 Thess. 3:14; Jak. 5:16 en 19-20). En in laatste instantie kan de gemeente genoodzaakt zijn zelfs tot de ernstigste handeling over te gaan (1 Kor. 5:13). Maar zou zonde, waarvan andere gelovigen niets afweten, weinig te betekenen hebben? Laten we onszelf niets wijs maken! Met verborgen zonden houdt de Heer Zelf Zich bezig.

Als hij niet onderscheidt het lichaam van de Heer

Daarom spreekt 1 Korinthiërs 11 over een oordeel dat ieder treft die niet het lichaam van de Heer onderscheidt. Wanneer maken we ons daaraan schuldig? Is het als we, zelfs tijdens het gebruik van brood en beker, met onze gedachten afdwalen van Hem die in deze tekenen Zichzelf voorstelt in zijn lijden en dood? Dat is zeker iets dat misschien ieder van ons wel eens te veroordelen heeft - en dat moeten we dan ook doen! We komen immers brood breken tot zijn gedachtenis! Het is zwakheid en misschien zelfs zonde als onze gedachten dan elders zijn. Het 'niet onderscheiden' gaat echter nog veel verder. Het houdt alles in wat niet in overeenstemming is met het bijzondere karakter van deze maaltijd van de Heer. Sommige Korinthiërs onderscheidden het lichaam van de Heer niet meer en maakten er een gewone maaltijd van. Zij zaten te eten en te drinken

dat het niet mooi meer was. Dat gevaar is er bij ons niet, maar wij kunnen het heel speciale van deze heilige handeling uit het oog verliezen als wij nalaten alles te belijden en weg te doen wat in ons leven niet goed is. Wij zingen zo gemakkelijk:

*met een rein en vrij geweten
aan uw dis te zijn gezeten.*

Zijn we soms niet erg vlug klaar met aan te nemen dat het met ons wel goed zit? De Schrift spreekt over een onszelf beproeven, een onszelf oordelen. De Heer heeft de voeten van zijn discipelen gewassen vóór Hij het avondmaal instelde, en Hij heeft toen gezegd: 'Als Ik je niet was, heb je geen deel met Mij' (Joh. 13:8). Hij doet dit nu voor zijn gemeente zo lang zij dit nodig heeft (Ef. 5:26). Om werkelijk deel met Hem te hebben, om praktisch de levende gemeenschap met Hem te ervaren, moet Hij door zijn Woord eerst alle onreinheid bij ons wegnemen. Het is absoluut nodig ons in Gods licht te stellen, onszelf te zien zoals Hij ons ziet en alles te oordelen wat niet overeenstemt met zijn heiligheid. Moeten we elkaar niet ernstig vermanen tot regelmatig zelfonderzoek? Hij, in wiens oneindige liefde wij ons mogen verheugen, is de Heilige en de Waarachtige. Elke onbeleden zonde onderbreekt de gemeenschap met Hem. Hij wil ons zo graag helemaal voor Zich hebben, vooral ook als wij met Hem samen zijn aan zijn tafel. Laten we toch alles belijden wat het licht van Gods Woord niet kan verdragen. Laat een ieder zichzelf beproeven,

en zó eten van het brood

Er zijn christenen die zeggen: 'elke zondag avondmaal vieren, dat wordt een sleur'. Wij houden beslist vol dat het geen sleur behoeft te worden. Maar laten we onze ogen niet sluiten voor het echt niet denkbeeldige gevaar dat ons bedreigt. Of staan we geestelijk zo hoog? Wie meent te staan. Voor sleur en routine worden we alleen bewaard in de ware gemeenschap met onze Heer. Als wij iets kennen en genieten van zijn heerlijkheid en van zijn onmetelijke liefde, dan komen we aan zijn tafel, niet uit **gewoonte**, maar met het oprechte verlangen om dit feest met Hem weer te beleven.

We hebben respect voor de ernst waarmee bepaalde christenen toelevan naar de zondag van de avondmaalsviering, waar die eenmaal in de drie maanden plaats vindt. Voor die bewuste dag hebben zij een zondag van 'voorbereiding op het heilig avondmaal', waarop zij vermaand worden toch niet lichtvaardig te gaan deelnemen. Zouden wij er niet goed aan doen om op zondagmorgen of op zaterdagavond een 'stille tijd' te hebben met de Heer? Ogenblikken dat we stil zijn voor Hem in gebed en luisteren naar wat Hij ons te zeggen heeft? We moeten tijd nemen om met Hem de afgelopen dagen na te gaan en Hem de gelegenheid bieden ons te tonen wat er fout was. Zou Hij maar één keer per week zo'n vertrouwelijk onderhoud met ons willen hebben? Of wenst Hij dit dagelijks? Elke dag een 'voorbereiding' op de zondag - dat maakt van elke dag een 'zon'dag. Als we allemaal zó met de Heer onze weg gaan en zó eten van het brood aan zijn tafel op zijn dag. Wat zal dat tot eer van de Heer zijn en een vreugde voor onszelf.

dan worden wij door de Heer getuchtigd

Omdat er in Korinthe gelovigen waren die in dit zelfoordeel nalatig waren en dus op een verkeerde manier deelnamen aan het avondmaal, moest de Heer terwille van zijn heiligheid ingrijpen. En zo is het nog. Als iemand zichzelf oordeelt, hoeft de Heer het niet te doen. Wie zichzelf niet oordeelt, wordt door de Heer geoordeeld.

Deze hoogst belangrijke waarheid wordt in ons midden beslist niet te veel naar voren gebracht. In Korinthe zien wij welke gevolgen deze slordige wandel had: 'Daarom zijn onder u vele zwakken en zieken en niet weinigen zijn ontslapen'. Dat was tuchtiging van de Heer, die zelfs zover ging dat niet weinigen uit deze gemeente werden weggenomen. Hier hebben we een voorbeeld van 'zonde tot de dood' (1 Joh. 5:16). Dat is zonde die in Gods oog (misschien niet in onze ogen) zo erg is, dat als straf de lichamelijke dood er op volgt. Deze mensen zijn niet voor eeuwig verloren. Daar is hier geen sprake van. Dat blijkt uit het volgende:

- a. de woorden 'onder u' duiden op leden van 'de gemeente van God die te Korinthe is';
- b. ze zijn ontslapen; dit woord voor sterven wordt alleen voor gelovigen gebruikt;
- c. deze dood was een tuchtiging van de Heer 'opdat zij niet met de wereld zouden veroordeeld worden'. De wereld wordt veroordeeld, kinderen van God worden geoordeeld.

Het is wel iets om ernstig over na te denken dat wij ons een oordeel kunnen eten en drinken. De Heer moet ons tijdelijk of zelfs definitief

uitschakelen wanneer wij zijn heiligheid aan zijn tafel niet respecteren. Dan bezoekt Hij ons met ziekte of dood.

Hierbij willen we waarschuwen voor enkele verkeerde of te haastige conclusies. Wanneer er onder ons broeders en zusters zwak of ziek zijn of ontslapen, mogen wij niet zonder meer daaruit concluderen dat dit een oordeel van de Heer is. Tenzij God bepaalde dingen aan het licht brengt, hebben wij te denken aan de woorden: ‘Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt’ (Matt. 7:1-5). Biet oordeel is aan God, niet aan ons. Anders lopen wij het risico niet recht te spreken van God, zoals de vrienden van Job deden, of de fout van de discipelen te maken (Joh. 9:2-3).

Ziekte en dood zijn **in het algemeen** een gevolg van de zonde, maar wij moeten heel voorzichtig zijn en niet in elk geval verband hiertussen leggen. Wat *onzelf* betreft mogen en moeten wij ons afvragen wat de Heer ons in zulke omstandigheden te zeggen heeft. Want er gebeurt niets bij toeval.

Het is evenmin juist om te redeneren: de Heer tuchtigt hen die schuldig zijn aan ‘het lichaam en bloed van de Heer, dus wij behoeven geen tucht uit te oefenen. 1 Korinthiërs 5 leert juist heel duidelijk dat de gemeente moet handelen zodra er kwaad openbaar is. Het is wel opmerkelijk dat die algemeen bekende zondaar, die hoereerder uit dat hoofdstuk, niet gestorven is, d.w.z. niet weggenomen is in verband met zijn gruwelijke zonde. (We horen later van zijn herstel in de gemeenschap – 2 Kor. 2:6-7). Wij zouden dit wellicht een duidelijk geval van zonde tot de dood vinden, maar we lezen niet eens van ziekte bij die man. Waarom greep de Heer niet in? De verklaring ligt voor de hand: het kwaad was bekenden de gemeente was geroepen

om te doen wat paste voor de heiligheid van de Heer. In verborgen dingen die ons niet bekend zijn, handelt de Heer. Hij brengt ze aan het licht, of Hij tuchtigt die persoon.

Wie op een onwaardige wijze het brood eet. . .

Vele serieuze gelovigen hebben om deze reden een heilige schrik voor deelname aan het avondmaal. In de Statenvertaling staat: ‘Wie onwaardiglijk¹ dit brood eet ... zal schuldig zijn ...’ Sommigen kennen het verschil niet tussen ‘onwaardig’ en ‘onwaardiglijk’ en niemand zal ze dat kwalijk nemen. Het is jammer dat sommigen die wel beter weten zich niet meer inspannen om het verschil duidelijk te maken en zulke gelovigen van *onnodige* vrees te bevrijden.

Onwaardig zegt iets van de persoon, van wat hij *is*. Onwaardiglijk zegt iets van zijn handelswijze, van wat hij *doet*. Iemand die dit niet onderscheidt, denkt: ‘Ik ben onwaardig, dus ik word schuldig als ik aan het avondmaal zou gaan’. We zouden zo iemand wel toe willen roepen: ‘U bent niet waardig en wij *zijn* niet waardig en *geen mens* is waardig in zichzelf!’ Maar daar gaat het niet om. Dit vers spreekt helemaal niet over wat we zijn, maar alleen over de manier waarop we het brood moeten eten. Gelukkig staat er in de HSV en in de NBG vertaling: op (een) onwaardige wijze.

Dat is de kwestie hier: *op welke wijze* eten en drinken we aan de tafel van de Heer? Uit de voorafgaande verzen blijkt, dat de Korinthiërs op een onwaardige wijze het avondmaal vierden: onordelijk en zo

1 ‘op onwaardige wijze’ (TE)

alsof ze daar zaten om hun honger en dorst te stillen. Schandelijk om op zo'n manier het lichaam van de Heer uit het oog te verliezen. Zo maakt men natuurlijk zichzelf schuldig aan het lichaam en het bloed van de Heer. De Heilige Geest waarschuwt ons er evengoed voor om op een onheilige manier, welke dan ook, het avondmaal van de Heer te eten. Deze bijzondere maaltijd is voor allen die van harte in de Heer Jezus geloven en weten door Hem verlost te zijn. Wij zijn niet waardig in onszelf, maar door Hem waardig gemaakt. Als we nu reeds bekwaam (of waardig) gemaakt zijn om deel te hebben aan de erfenis van de heiligen in het licht (Kol. 1:12), dan zijn wij het ook om op aarde bij de Heer aan zijn tafel te komen. Wij hebben leren inzien dat we volmaakt zijn in Christus. Hij is alles voor ons. Daarom komen we op zijn uitnodiging. Dat betekent niet dat We nooit meer zondigen. Helaas... telkens hebben we met droefheid iets te belijden, maar we weten en zingen dankbaar:

*Op het Godslam rust mijn ziele,
vol bewond'ring bidt zij aan;
alle, alle mijne zonden
heeft zijn zoenbloed weggedaan.*

Niet alleen onze zonden vóór onze bekering, maar al onze zonden zijn weggedaan. Toen Christus stierf waren wij nog niet eens geboren. Toch droeg Hij onze zonden - allemaal. Dat geeft ons geweten rust.

Er zijn jonge mensen die echt bekeerd zijn en de Heer liefhebben. Eigenlijk horen ze er bij, maar met hun wens om deel te nemen komen ze niet voor de dag, want het is nog wel eens mis in hun leven. En het is toch maar een ernstige zaak! Dat is het zeker! Wie er lichtvaardig over denkt, mag een heilzame schrik krijgen als hij dit

gedeelte van 1 Korinthiërs 11 op zich laat inwerken. Maar als het je ernst is om de zonde te haten en te laten, kom dan.

In Numeri 19 lezen we welke voorziening God voor zijn volk had getroffen bij verontreiniging tijdens de woestijnreis. Hij weet wie wij zijn! Werd iemand onrein, dan moest het reinigingswater op hem gesprengd worden. Nu de belangrijke vraag: wie moest uit de gemeenschap uitgeroeid worden? Iemand die onrein geworden was? Nee! Maar wel een onreine die zich *niet liet ontzondigen* door het reinigingswater. Beste jonge vriend(in), de vraag is niet of je nooit meer zult zondigen, maar of je bereid bent je zonde te belijden en je voor de Heer te verootmoedigen. Genade alleen heeft ons op die plaats gebracht, genade alleen kan ons daar bewaren, genade alleen wil ons telkens herstellen.

2. Kan iemand alleen avondmaal vieren?

Als we de verschillende Schriftplaatsen in het nieuwe testament met elkaar vergelijken, vinden we drie uitdrukkingen voor één en dezelfde zaak:

1. *De breking van het brood*; deze uitdrukking ziet op wat wij doen.
2. *Het avondmaal van de Heer*; avondmaal is het gewone woord voor de (avond)maaltijd die voor een oosterling de belangrijkste was, waardoor we worden herinnerd aan het feit dat de Heer die instelde in . de nacht waarin Hij overgeleverd werd.
3. *De tafel van de Heer*; tafel is een bijbels begrip voor eenheid en gemeenschap.

Er is een klein verschil in uitdrukking tussen ‘s *Heren* avondmaal en tafel *van de Heer*. In het vervolg hebben we het wat moeizaam leesbare ‘*des Heren*’ vervangen door ‘van de Heer’, waardoor er in wezen niets verandert.

De Heer wil niet dat iedere christen in zijn eentje brood en wijn neemt om aan Hem te denken. Dat had gekund, maar zijn bedoeling met deze maaltijd was om ons méér te geven dan een individuele gedachtenisviering. Het is wel zo dat de Heer van ieder persoonlijk vraagt: ‘Doet dit tot mijn gedachtenis’ en ieder is ook persoonlijk

verantwoordelijk om dit te doen en het op de juiste wijze te doen. Maar dit betekent beslist niet dat ieder het apart moet gaan doen. Al bij de instelling van het avondmaal zien we dat de Heer het als iets gemeenschappelijks beschouwt: ‘...nam Jezus brood... en gaf het aan *de discipelen*... nam de drinkbeker... gaf *hun* die en zei: drinkt *allen* daaruit’ (Matt. 26:26). Paulus schrijft hierover aan de gemeente van God in Korinthe en vermaant de gelovigen daar, dat niet ieder zijn eigen avondmaal moet nemen. Ze moeten op elkaar wachten en gezamenlijk brood breken.

Als iemand zo maar eens op zichzelf brood en beker neemt, dan heeft hij een maaltijd, die men avondmaal kan noemen. Doch dat is niet het avondmaal van de Heer, maar zijn eigen avondmaal. Het avondmaal viert men met andere gelovigen. Het is geen individuele, maar een gemeenschappelijke aangelegenheid.

Is er verschil tussen avondmaal en tafel van de Heer?

Bij het avondmaal ligt het accent op de gedachtenisviering en is ieder persoonlijk verantwoordelijk om het lichaam van de Heer te onderscheiden (1 Kor. 11). De term ‘tafel van de Heer’ wijst op een gemeenschappelijk aanzitten en op een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid.

Aan de tafel van de Heer wordt uitdrukking gegeven aan de eenheid van het lichaam van Christus (1 Kor. 10:17). Wij mogen deze beide dingen onderscheiden, maar niet scheiden. Ze horen bij elkaar. Avondmaal en tafel van de Heer vormen beslist één geheel. Men

kan zeggen dat het twee kanten zijn van één zaak, die onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn. Ook hier mogen wij wat de Heer heeft samengevoegd, niet scheiden.

Het avondmaal van de Heer wordt gevierd aan de tafel van de Heer.

We kunnen toch niet tegen iemand zeggen: ‘Je mag hier wel avondmaal vieren, maar we laten je niet toe tot de tafel van de Heer!’ Zoiets bestaat eenvoudig niet! We vieren dus *óf* het avondmaal van de Heer aan de tafel van de Heer, of we vieren avondmaal (maar niet van de Heer) aan een tafel (maar niet van de Heer) .

Overall waar ‘brood gebroken’ wordt, vinden we avondmaal en tafel. De grote vraag is echter: is dat het avondmaal *van de Heer* en de tafel *van de Heer*? Waar de tafel van de Heer niet is, is evenmin het avondmaal van de Heer.

Avondmaal en tafel van... ?

Wat is er dan wel? Omdat in 1 Korinthiërs 10 zo’n tegenstelling wordt gemaakt, is er wel eens gezegd: ‘Waar de tafel van de Heer niet is, daar is de tafel van de boze geesten’. Een dergelijke conclusie vinden wij dieptreurig en wijzen we zeer beslist af. In Korinthe bestond het heidendom met zijn tafel van de boze geesten en daarnaast was het christendom gekomen en daar bevond zich de tafel van de Heer. Toen waren de christenen nog niet verdeeld. In onze tijd is de situatie anders. Nog altijd bestaat er heidendom met geestenverering.

Misschien zouden we ook van een tafel van de boze geesten kunnen spreken in zeer occulte kringen en in een 'kerk' van de laatste jaren: de satanskerk. Ook mogen we onze ogen niet sluiten voor het feit dat we dicht bij de eindtijd zijn en dat het grote Babylon, dat straks openbaar wordt, zijn schaduwen vooruit werpt. Babylon wordt een woonplaats van boze geesten (Openb. 18:2). We menen te mogen zeggen dat dit proces al begonnen is.

Maar we denken nu aan de orthodoxe christenheid om ons heen. Daar is geen kwestie van een tafel van de boze geesten. Elke christelijke gemeenschap heeft avondmaal en tafel die voor de Heer bedoeld zijn. Daarmee is echter niet alles gezegd.

De Korinthiërs meenden ook het avondmaal van de Heer te vieren. Maar Paulus wijst hen er op, dat in hun geval dit niet anders was dan hun eigen avondmaal gebruiken.

Wil een maaltijd het avondmaal van de Heer zijn, dan moet deze maaltijd beantwoorden aan wat de Schrift er van zegt. Helaas moeten we zeggen, dat in de meeste christelijke gemeenschappen allerlei regelingen zijn getroffen in verband met deze maaltijd buiten het Woord van God om en dikwijls er lijnrecht tegenin. Daar is het avondmaal en de tafel van die gemeenschap. Dan is er sprake van een eigen avondmaal en een eigen tafel.

De Heer beware ons er voor dit koel en misschien zelfs uit de hoogte te constateren. Het is verschrikkelijk dat het zo is! Vergeten wij niet dat we deel uitmaken van de christelijke kerk en dus ook deel hebben aan de schuld van deze droevige verdeeldheid. Bovendien hebben wij ons in alle ootmoed af te vragen of er geen gevaar kan bestaan dat

er een tafel van de 'broeders' zou zijn, met een aantal ongeschreven regels.

Ter meditatie: 'Ik woon in de hoge hemel en in het heilige, en bij de verbrijzelde en nederige van geest' (Jes. 57:15). 'Maar Ik zal zien op deze, op de ellendige en verslagene van geest, en wie voor Mijn woord beeft' (Jes. 66:2).

3. Is de tafel van de Heer overal of nergens?

Wanneer iemand mocht beweren dat de tafel van de Heer overal is, antwoorden wij: 'Is Christus gedeeld?' (1 Kor. 1:13). Als algemeen beginsel kunnen we stellen, dat de Heer nooit iets kan goedkeuren dat in flagrante tegenspraak is met zijn wil. Hij kan die verdeeldheid niet sanctioneren door elke tafel in de christenheid als de zijne te erkennen.

Er is duidelijk zonde aanwezig wanneer een groep christenen uit elkaar gaat. Het kwaad zit of bij de ene of bij de andere partij, of bij beide. Als er ergens leerstellig of zedelijk kwaad geduld wordt, zijn de getrouwen in gehoorzaamheid aan Gods Woord verplicht uit dat milieu weg te gaan. Er ontstaat dan verdeeldheid, maar de schuld daarvan ligt duidelijk aan één kant.

Er zijn ook scheuringen geweest om andere dan deze gegronde redenen, bijv. als er onverdraagzaamheid, heerszucht of eigen wil in het spel was, die eveneens ongerechtigheid zijn in de ogen van de Heer. Dan is het mogelijk dat aan beide kanten kwaad aanwezig is.

Zulke toestanden zijn er, en het feit dat ze voortduren bewijst dat het kwaad niet geoordeeld, beleden en weggedaan is. We spreken hier niet over zonden in het dagelijks leven van de afzonderlijke gelovigen in al die gemeenschappen, maar over de zonde die de oorzaak is

van deze gescheidenheid. Als wij bedenken hoe de Heer de zonde haat, zien we gemakkelijk in dat zijn reine tafel onmogelijk overal gevonden kan worden.

Moeten we, terneergedrukt door zo'n verwarring, dan maar toegeven dat de tafel van de Heer nu nergens meer is? Beslist niet! Het kan niet waar zijn dat de Heer geen tafel meer zou hebben op aarde. Zolang er twee of drie gelovigen vergaderd zijn in de naam van de Heer Jezus, is Hij in hun midden en is daar zijn tafel te vinden. Daar wordt zijn dood verkondigd ... totdat Hij komt!

De tafel van de Heer is ergens en zal er zijn tot de gemeente opgenomen wordt. Wat een troost dat Hij zijn tafel bewaart! Wie zoekt waar de Heer zijn tafel heeft, zal vinden... als hij zich aan de Schrift houdt.

Waar is de tafel van de Heer?

De tafel van de Heer is daar waar men handelt naar zijn Woord. Hij heeft zijn wil bekend gemaakt in zijn Woord. We zullen dus de Schrift moeten onderzoeken om de plaats te vinden waar Hij de zijnen uitnodigt. Hij bepaalt die plaats. Dáár moeten wij zijn, zoals eens de discipelen gingen naar de plaats 'waar Jezus hen bescheiden had' (Matt. 28:16). Alles is eenvoudig als ons oog eenvoudig is. Vele christenen blijven zonder onderzoek daar waar hun ouders waren. Dan speelt niet de wil van de Heer, maar de traditie de hoofdrol. Daardoor is Gods gebod vaak krachteloos gemaakt (Matt. 15:6). Wij moeten er allen attent op blijven dat ons doen en laten door de wil van de Heer wordt beheerst en niet door overleveringen. En ook niet

door het verlangen om de liefste en ijverigste christenen te vinden, of om de mooiste dienst te hebben, of de beste preek te horen. Misschien zouden wij het gezelschap van die soms kleingelovige en ruziemakende discipelen niet verkozen hebben, maar de Heer begeerde vurig dat Pascha met hen te eten. Wij moeten leren vragen: ‘Waar wilt U dat wij...’ (Luk. 22:9). ‘Maak mij bekend waar U de kudde weidt...’ (Hoogl. 1:7). Dan brengt Hij ons aan zijn tafel, waar Hij alle autoriteit en alle rechten heeft, en Hij alleen. Daar kan Hij door zijn Woord en Geest vrij werken wat Hij wil en zoals Hij het wil.

Wat niet naar de wil van de Heer is

‘Kerkstructuren’ staan de Heer in de weg om op directe wijze door zijn Woord en Geest de christenen te leiden in hun samenkomen en in hun besluitvorming.

Bijna alle christelijke gemeenschappen hebben een kerkinrichting die één van de volgende vormen vertoont:

1. De episcopale vorm. Episkopos = opziener; van het Griekse woord is het woord bisschop afgeleid. Hier staat de plaatselijke kerk onder leiding van één of meer priesters; boven hen staan de bisschoppen aan wie zij gehoorzaamheid verschuldigd zijn; daar boven staan aartsbisschoppen en kardinalen; dan komt het concilie, en de paus vormt de top. Dit vindt men in de rooms-katholieke kerk en ook de lutherse, de oosters-orthodoxe en de anglicaanse kerken zijn ongeveer zo ingericht.

2. De presbyteriaanse vorm. Presbyteros = ouderling. De plaatselijke gemeente wordt bestuurd door de kerkenraad, maar boven de kerkenraad staan 'meerdere' gemeenten, waarvan de synode de hoogste is. Deze vorm vinden we in de Ned. Herv. kerk en in alle kerken van de Gereformeerde gezindte.
3. De vrije-gemeente-vorm. De plaatselijke gemeente is autonoom en handelt zelfstandig en onafhankelijk van andere. Voorbeelden hiervan zijn de Vrije Evang. gemeenten, Baptistengemeenten, Pinksterkringen e.a.

Dit is een ruwe schets; er zijn talrijke variaties, maar in wezen komt het overall op één van deze vormen neer.

Vooraf bij de eerste twee vragen wij ons verbijsterd af: hoe is men daartoe gekomen? Wij vinden er niets van in de Schrift! Het hoogste gezag is bij de Heer, die dit uitoefent door hen die plaatselijk tot zijn naam vergaderd zijn. Dat is de leer van Gods Woord (Matt. 18:17-18; Hand. 15:22; 1 Kor. 5:4). Er is geen hogere instantie! Hoe zou dat ook kunnen? Waar de Heer is, daar is het allerhoogste gezag!

De onder 1 en 2 genoemde menselijke organisaties treden dus min of meer in de rechten van de Heer. Dergelijke systemen voeren van de waarheid af en het is tragisch te zien dat we wat het geheel betreft - nooit een terugkeer van die verkeerde weg zien.

Voor de derde groep liggen wat dat betreft de zaken anders. Maar hier is o.a. het onafhankelijkheidsprincipe de grote fout, dat eigenlijk praktisch de waarheid van de eenheid van de gemeente loochent.

De plaatselijke gemeente is wel zelfstandig, maar niet onafhankelijk alsof andere gemeenten niets met haar besluiten te maken zouden hebben. De eenheid komt juist daarin tot uiting dat andere gemeenten erkennen wat besloten is.

Als de gemeente te B iemand ontvangt die in A uitgesloten is, dan tast zij het gezag van de Heer aan, die immers in A, als men tot zijn naam vergaderd is, de gelovigen tot dit besluit bracht.

De autoriteit van de Heer wordt alleen geëerbiedigd wanneer men erkent wat Hij gewerkt heeft. Wat een oneer voor de Heer dat zijn rechten op allerlei manieren beknot worden!

Dat gebeurt ook door het hanteren van belijdenisgeschriften, formulieren en handboeken van kerkelijk recht om de gang van zaken te regelen. Hoe goed ze ook bedoeld mogen zijn en hoeveel waars er in staat, het is werk van mensen en daarom onvolmaakt en tevens beperkend. Alleen God kan de waarheid volledig en op de juiste wijze meedelen, en Hij heeft dat gedaan.

Wij hebben zijn Woord en dat is genoeg en de Heilige Geest moet volle vrijheid hebben om door het Woord de wil van de Heer bekend te maken en tot uitvoering te brengen.

Wordt de geest van de heer niet bedroefd en grotendeels uitgeblust als menselijke uitspraken als leidraad worden genomen voor kerkelijke handelingen? We zien voor onze ogen hoe men met deze procedure niet in staat blijkt te zijn tegen dwaalleraars op te treden.

Dit menselijk organiseren vormt een belemmering voor de heer om daar zijn wil alleen te doen geschieden. Hoeveel verkeerde dingen zijn er tegen de wil van de heer in de kerk binnengekomen!

Kan men naar waarheid spreken van de tafel van de heer in een volgens menselijke gedachten georganiseerd systeem?

Men doet niet wat de heer geboden heeft, en omgekeerd: men doet wat de heer niet geboden heeft. De heer heeft zijn tafel daar waar men uitsluitend handelt naar zijn woord. De tafel van de heer is bij die gelovigen, die zich buigen voor het absolute gezag van de heer; die zijn woord bewaren en die zich willen laten leiden door zijn geest.

Die twee of drie, vergaderd in de naam van de Heer Jezus, mogen weten dat zij - in grote zwakheid - die wonderbare plaats innemen: Met de Heer aan Zijn tafel!

4. Waaraan is de tafel van de Heer te herkennen?

Er moeten bepaalde kenmerken zijn die de tafel van de Heer karakteriseren en onderscheiden van andere tafels. Laten we de Schrift onderzoeken volgens welke principes de Heer de zijnen samenbrengt rondom zijn tafel. Ze kunnen in de volgende punten samengevat worden:

1. Aan de tafel van de Heer is alleen plaats voor gelovigen

De Heer Jezus heeft het brood en de beker gegeven aan zijn discipelen nadat Hij Judas reeds tijdens de paasmaaltijd had weggezonden (Joh. 13:27-30). Dat de verrader niet aanwezig was bij de instelling van het avondmaal is een duidelijke aanwijzing dat deze maaltijd alleen bestemd is voor ware gelovigen. In 1 Korinthiërs 10:16 staat - tegen de gewone volgorde in - de beker voorop. De Heilige Geest wil ons leren dat men slechts tot het lichaam (waar het brood van spreekt) behoort wanneer men gereinigd is door het bloed van Christus. Alleen zij die door wedergeboorte kinderen van God geworden zijn, worden door de Heer Zelf aan zijn tafel uitgenodigd. Ongelovigen dus beslist niet. 'Welk deel heeft een gelovige met een ongelovige??' (2 Kor. 6:15). Als men aan een tafel iedereen toelaat, zonder grondig

onderzoek of men met ware gelovigen te doen heeft, vertoont die tafel niet het karakter van tafel van de Heer.

In een groot deel van de christenheid wordt het avondmaal gezien als een sacrament, een genademiddel. Daar laat men ieder toe die de christelijke geloofsbelijdenis onderschrijft.

Onder hen zijn er velen die van harte geloven, maar ook velen die geen vrede met God hebben, hoewel ze er soms naar verlangen. Dikwijls worden ook deze laatsten aangemoedigd aan het avondmaal deel te nemen om genade te verkrijgen. Dat is echter verkeerd. Men moet zijn heil niet zoeken in het avondmaal, maar bij de Heer Zelf. Hij nodigt hen die verlost zijn aan zijn tafel, maar allen die het nog niet zijn, worden uitgenodigd om eerst tot Hem te komen, in Hem te geloven en daardoor het eeuwige leven te ontvangen. Men moet niet deelnemen aan het avondmaal om behouden te *worden*, maar wel omdat men behouden *is*.

Is er nooit een ongelovige toegelaten tot de tafel van de Heer? Dat zouden we niet graag beweren! God alleen is de kenner van de harten. Mensen kunnen zich vergissen. Maar dit verandert niets aan het principe dat alleen gelovigen toegelaten mogen worden. Want zulke personen, van wie later bleek dat ze niet gelovig waren, hebben toch beleden dat zij het eigendom van de Heer waren en zijn als zodanig ontvangen. Er kunnen in de praktijk fouten gemaakt worden tegen een bepaald principe, maar dat is heel wat anders dan het principe zelf loslaten. Welnu, aan de tafel van de Heer moet onveranderlijk het beginsel gehandhaafd worden, dat daar alleen plaats is voor hen die gekocht zijn met het bloed van het Lam.

2. Aan de tafel van de Heer is in principe plaats voor alle gelovigen; daar komt hun eenheid tot uitdrukking.

De grenzen worden te ruim gesteld waar men, zonder onderzoek of iemand een gelovige is, iedereen toelaat. Maar men kan de grenzen ook te nauw trekken door uit het oog te verliezen dat in principe elk kind van God zonder uitzondering zijn plaats heeft aan de tafel van de Heer. Hij, de Gastheer, nodigt al zijn verlostten: 'drinkt allen daaruit' (Matt. 26:27).

Wanneer nu ergens aan gelovigen bijzondere eisen gesteld worden, zoals: je moet eerst lid worden van ome gemeenschap; of: je moet over de doop net zo denken als wij; of: je moet onze geloofsbelijdenis onderschrijven, dan is daar blijkbaar niet iedere verlostte welkom. Zo'n tafel beantwoordt niet aan wat de Heer bedoeld heeft.

Ieder lid van de gemeente heeft zijn plaats aan de tafel van de Heer; dat vloeit eenvoudig voort uit het feit dat hij de Heiland toebehoort, en van Hem die plaats gekregen heeft. Als er geen verhindering is die hem ongeschikt maakt, kan hij die plaats innemen. Als hij ergens aan een tafel niet welkom is, omdat men speciale voorwaarden gemaakt heeft, dan handelt men tegen de wil van de Heer.

Laten we het eens zo voorstellen: er is een grote familie waarvan alle leden uit één Vader geboren zijn en die allen dezelfde naam dragen: Christen. Tegen de wil van de Vader in hebben de leden zichzelf of elkaar ook voornamen gegeven: Luther christen, Baptist christen, Anglicaan christen enz. Nu richt de Heer zijn tafel aan voor alle echte christenen, welke voornaam ze ook dragen. Een tafel waar

alleen maar plaats is voor christenen met een bepaalde voornaam, is duidelijk niet de tafel van de Heer.

Aan de tafel van de Heer wordt men niet als Luther christen, of als Baptist christen toegelaten, maar als christen zonder meer.

En daar komt de eenheid van alle gelovigen tot uitdrukking zoals 1 Korinthiërs 10:17 zegt: 'Want wij, de velen, zijn één brood, één lichaam; want wij allen nemen deel aan het éne brood'. De velen, d.w.z. alle ware christenen, zijn daar welkom. Helaas is het merendeel van hen niet werkelijk aanwezig. Misschien komen er slechts twee of drie. En toch wordt daar getuigenis gegeven van de eenheid, want er zijn geen beperkende bepalingen: alle gelovigen worden daar met blijdschap ontvangen als ze komen zoals de Heer het wil.

3. De tafel van de Heer wordt door heiligheid gekenmerkt.

Aan de tafel van de Heer moet alles in overeenstemming zijn met Hem aan wie de tafel toebehoort. Hij is de Heilige, de Waarachtige (Openb. 3:7). Daarom moeten zij die naderen hun schoenen van de voeten doen, want de plaats waar Hij is, is heilig. Aan zijn heilige tafel is geen plaats voor iemand die zijn zonden niet wil belijden. De Heer is altijd bereid te reinigen van alle ongerechtigheid, mits het kwaad beleden wordt. Hij kan geen gemeenschap hebben met iemand in een zondige toestand. De heiligheid is in zijn huis, dus ook aan zijn tafel, tot sieraad (zie Ps. 93:5). Daarom moeten we steeds weer onszelf beproeven en oordelen. En als er kwaad openbaar

wordt, moet er gehandeld worden, opdat het beleden en weggedaan wordt. Als iemand, die broeder genoemd wordt, weigert het kwaad dat bij hem gevonden wordt, te belijden en weg te doen, moet hijzelf als een boze uit het midden worden weggedaan (1 Kor. 5).

Is er dan helemaal geen ongerechtigheid aan de tafel van de Heer?

Ongetwijfeld is dat aanwezig, want de gelovigen weten niet alles van elkaar. God alleen is alwetend. Met verborgen zonden zal Hij Zich bezig houden. Maar komt het kwaad aan het licht, dan zijn de gelovigen verantwoordelijk om te handelen. Een tafel verliest het karakter van de tafel van de Heer als men weigert openbaar kwaad te oordelen.

4. Aan de tafel van de Heer wordt de waarheid vastgehouden.

Christus is de Waarachtige. Zij die met Hem willen aanzitten, moeten daarom komen met een waarachtig hart, in oprechtheid, en met liefde tot de waarheid. Het is niet zo dat zij de hele waarheid moeten verstaan (wie kan dat?), maar dat zij de waarheid liefhebben en daarin wandelen, ook al is er nog weinig kennis.

Kennis is geen voorwaarde tot toelating; wel moet er de bereidheid zijn om te groeien in de genade en in de kennis van onze Heer Jezus Christus.

Geheel anders is het met iemand die in strijd met de Schrift iets leert waardoor de volmaaktheid van de Persoon en het werk van onze Heer en Heiland wordt aangetast. Zo iemand moet geweerd worden.

Want de Heer kan in zijn tegenwoordigheid geen leugens dulden, die beledigend voor Hem zijn. De gemeente is de pilaar en grondslag van de waarheid (1 Tim. 3:15). Zij is in haar uiterlijke verschijning in verval en doortrokken van allerlei verkeerde leer. Alleen waar de Heer, de waarheid zelf, het middelpunt is van de gelovigen die tot zijn naam vergaderd zijn, kan de waarheid gehandhaafd worden.

Daar wordt tucht uitgeoefend: 'op hen die tweedracht en aanleidingen tot vallen verwekken tegen de leer' (Rom. 16:17) en over ieder die 'niet blijft in de leer van Christus' (2 Joh. :9-11). Gelovigen die zó vergaderd zijn in de naam van de Heer Jezus, hebben geen dogma's die onderschreven moeten worden; zij vragen wel dat ieder die wil aanzitten aan de tafel van de Heer de bijbel aanvaardt als het volmaakte Woord van God en zich daarvoor buigt. Alleen op deze manier kan de waarheid vastgehouden worden.

Overal waar deze basis verlaten wordt, vindt onherroepelijk verkeerde leer ingang, die aan de daar gevestigde tafels het ware karakter van de tafel van de Heer ontnemt.

5. De tafel van de Heer is afgezonderd van alles.

De tafel van de Heer is een bijzondere, een heel aparte tafel, die beslist afgezonderd is van elke andere tafel. Die tafel is iets speciaals, van Hem alleen: Zijn tafel, waar Hij alle rechten heeft. Die tafel kan onmogelijk op één lijn gesteld worden met andere tafels.

De passage in 1 Korinthiërs 10:14-22 leert dat de tafel van de Heer absoluut gescheiden is van het joodse altaar en van de tafel van de

boze geesten. Nu er vele tafels gekomen zijn in de christenheid, moet deze lijn doorgetrokken worden. De tafel van de Heer kan niet in verbinding staan met andere tafels. Alles wat in aanraking komt met iets dat onrein is, wordt zelf onrein (Hag. 2:14).

Mochten allen die tot Christus uitgegaan zijn toch een dieper besef krijgen van het unieke karakter van de tafel van de Heer! Daaraan moet deze tafel juist herkend worden dat hij afgezonderd is van welke andere tafel ook omdat alleen deze tafel helemaal en uitsluitend van de Heer is!

6. Aan de tafel van de Heer heerst de vrijheid van de Geest.

De gemeente is de woonplaats van God in de Geest. De Heilige Geest is daar waar de gelovigen vergaderd zijn tot de naam van de Heer Jezus. En waar de Geest van de Heer is, is vrijheid (2 Kor. 3:17). De tafel van de Heer kan herkend worden aan het feit dat gelovigen die er aanzitten, samenzijn in de vrijheid van de Geest, zodat Hij kan werken zoals Hij wil.

Bijna overal zien we dat de dienst in de samenkomsten van de verschillende geloofsgemeenschappen aan één persoon wordt overgelaten. Soms krijgen ook anderen iets te doen, maar de aangestelde voorganger houdt de leiding in handen. Dit alles is lijnrecht in strijd met Gods Woord (zie o.a. 1 Kor. 14).

Aan de Heer die door zijn Geest de zijnen wil leiden, wordt praktisch de leiding ontnomen. Is dat geen ernstige zaak? Daardoor worden

de rechten die de Heer heeft, aangetast. Kan een tafel waar dit gebeurt, nog wel de tafel van de Heer genoemd worden? Laat iedere lezer zich afvragen of de tafel waaraan hij avondmaal viert, al deze Schriftuurlijke kenmerken vertoont.

5. Hebben wij de tafel van de Heer?

Nee, die hebben we niet!

Als we zeggen dat *wij* de tafel van de Heer hebben, kan iemand terecht vragen of we die gekregen of gestolen hebben! ? Dan is die tafel niet meer van de Heer, maar van ons. Mogen we er voor bewaard blijven om van zijn tafel onze tafel te maken! Laten we het nooit meer zeggen dat wij de tafel van de Heer hebben!

Natuurlijk bedoelt men te vragen of de tafel van de Heer in ons midden woont gevonden. Om daarop te kunnen antwoorden, moeten we ons afvragen of de tafel waaraan wij samenkomen beantwoordt aan het beeld dat we van de tafel van de Heer in de Schrift vinden. Willen we alleen gelovigen toelaten? Zijn alle gelovigen in principe welkom? Worden personen met leerstellig of zedelijk kwaad geweigerd of weggedaan? Is de Geest van God vrij om te werken zonder gehinderd te worden door een menselijke organisatie? Wijzen wij elke relatie met andere tafels af?

Indien het antwoord op deze vragen bevestigend is, mogen we inderdaad zeggen dat de tafel van de Heer in ons midden gevonden wordt. Wij zijn de eersten om toe te geven dat de praktische verwerkelijking van deze beginselen ver van ideaal is. Maar onze fouten en tekortkomingen zijn de maatstaf niet. De hoofdzaak is

of de genoemde Schriftuurlijke principes aanwezig zijn en of wij oprecht begeren ze te handhaven. Zo ja, dan mogen we in alle ootmoed toch zeggen dat wij – hoe zwak ook - naar de wil van de Heer in onderworpenheid aan zijn Woord en onder de leiding van zijn Geest samenkomen. Terwijl we ons bewust zijn van ons falen in de praktijk, mogen we toch door genade weten vergaderd te zijn aan de tafel van de Heer. Als we daar niet van overtuigd waren, zouden we op zoek gaan...

Is het geen hoogmoed te zeggen dat wij aan de tafel van de Heer aanzitten? Hoe nietig in aantal, kracht en toewijding zijn we! En wat voor moeilijkheden hebben we niet in ons midden! Zijn andere christenen dikwijls niet veel trouwer in hun wandel en in hun persoonlijk getuigenis voor de Heer?

Is het geen inbeelding of verbeelding van ons dat juist wij rondom de tafel van de Heer vergaderd zouden zijn? Beschaamd herhalen wij dat onze openbaring van de Goddelijke beginselen veel te wensen overlaat, maar niettemin houden we ze hoog. We achten anderen uitnemender dan onszelf en beamen volmondig dat velen van hen de Heer meer liefhebben, trouwer dienen en tot meer zegen zijn dan wij. We hebben alle reden om ons te verootmoedigen. Maar het gaat niet om wat wij zijn. De vraag is of de basis waarop wij samenkomen naar de Schrift is. Men mag kritiek hebben op de praktische verwerkelijking van ons samenkomen, maar men zal moeten aantonen dat de beginselen die wij belijden niet overeenstemmen met het Woord van God. We begrijpen het zelf niet dat God ons dit onmetelijke voorrecht gaf, vergaderd te zijn in overeenstemming met de Schrift. Het is genade en niets anders!

Dit voorrecht zullen we echter onherroepelijk verliezen als we vergeten dat we uitsluitend door genade deze gezegende plaats mogen innemen. Als we niet meer van genade willen leven en menen zelf iets te zijn of te hebben, 'kan de Heer ons niet langer gebruiken. Hij heeft ons niet nodig. Hij zal een getuigenis voor de waarheid handhaven aan zijn tafel, maar als wij niet in de genade blijven, zal Hij anderen tot deze taak roepen. De duivel wil dit getuigenis graag opruimen en hij doet alles om ons te ontmoedigen. Sommigen hebben het ook opgegeven...

Hoe nodig is het voortdurend op de Heer Jezus te zien en in zijn kracht met volharding voort te gaan totdat Hij komt! Wanneer wij heel klein en afhankelijk van Hem blijven, mogen we roemen in de genade die ons deze bijzondere plaats gaf!

Is de tafel van de Heer alleen bij ons?

Zodra wij zelfvoldaan beweren dat de tafel van de Heer alleen bij ons is, heeft de geest van Laodicea ons te pakken. Een triomfantelijk gevoel van 'wij hebben het en wij alleen' is volkomen misplaatst. Moet de Heer ons nog meer kastijden om ons te leren dat alleen zijn genade ons verdragen en gedragen heeft? God wordt verheerlijkt in dat wat niets is.

De Heer weet Zelf heel goed wat Hij als zijn tafel kan erkennen. Dat hoeven wij echt niet voor Hem uit te maken. Laten we ons voor elke gedachte hoeden de Heer te willen binden aan dat wat wij menen te kunnen vaststellen. Het zou een grove aanmatiging zijn te zeggen dat de Heer alleen de tafel waar wij aanzitten als de

Zijne erkent. Hij is de Heer en zijn gedachten zijn hoger dan de onze. Onze verantwoordelijkheid is: ons aan de Schrift te houden en voor onszelf overal die tafel te erkennen waar men naar het Woord van God samenkomt. Het is ons genoeg te weten dat wij door Zijn genade aan Zijn tafel zijn gebracht.

We mogen wel terdege beseffen dat dit geen voorrecht is dat automatisch verlengd wordt. Al komen we reeds lang op deze wijze samen, toch is dat geen garantie, dat de tafel van de Heer altijd in ons midden is en blijft. Wie zo denkt, moet de geschiedenis van Israël eens bestuderen. Eenmaal nam God in glorie zijn intrek in de tempel te Jeruzalem, maar later verliet de heerlijkheid van de Here dat huis. En uit de kerkhistorie die de Heer liet opschrijven (zie Openb. 2 en 3) weten we dat Filadelfia wordt opgevolgd door Laodicea, waar de Heer buiten staat. We hebben in alle ernst te bedenken dat het vergaderd zijn in de naam de Heer Jezus voortdurend waar gemaakt moet worden. Anders kan het met ons net zo gaan als met Simson (Richt. 16:20): dat de Heer van ons geweken is zonder dat wij het weten! De kwestie moet dus niet gesteld worden welke tafel de Heer als de zijne kan herkennen. Dat is onze zaak niet. Daar moeten we van afblijven. Daarom dienen we ons voorzichtig uit te drukken. In plaats van te beweren: 'daar is de tafel van de Heer niet', kunnen we het beter zo zeggen: 'die tafel daar kunnen wij niet herkennen als de tafel van de Heer'.

Er zijn helaas vele tafels in de christenheid. En elke tafel heeft iets bijzonders in leer, regels of gebruiken. Waarom zouden er anders zo veel gemeenschappen zijn? Wanneer wij al die tafels beoordelen aan de hand van wat de Schrift zegt over de kenmerken van de tafel van

de Heer, kunnen we direct constateren dat in nagenoeg alle kerken en kringen één of meer van deze kenmerken gemist worden. Waar dat zo is, kunnen wij een tafel niet erkennen als die van de Heer.

Het wordt moeilijker als we kijken naar die gelovigen die, zo te zien, op dezelfde wijze samenkomen als wij. Binnen de Gemeente zijn diverse scheuringen voorgekomen. Soms was scheiding noodzakelijk wegens valse leer. Ook kunnen we het soms alleen maar betreuren dat gelovigen uit elkaar zijn geraakt. Maar we onthouden we ons liever van een stellige uitspraak of daar wel of niet van de tafel van de Heer gesproken mag worden. In enkele gevallen heeft God in Zijn genade hen die gescheiden waren weer samen gebracht, na belijdenis en verootmoediging. De vraag: ‘bij wie was de tafel van de Heer gedurende die jaren van scheiding?’ moeten we laten rusten. Daar is moeilijk antwoord op te geven. In die enkele gevallen, waarin geen duidelijk aanwijsbaar kwaad de oorzaak van verwijdering was, kunnen we ons afvragen of de Heer niet boven onze kortzichtige verdeeldheid staat!

In de geschiedenis kunnen we ook vaak God danken dat we bewaard bleven voor diverse scheuringen die overal voorkwamen. Het is wel goed te bedenken dat het merendeel van scheuringen kwam door het niet erkennen van tucht die over ‘bozen’ moest worden uitgeoefend.

Heer, maar wat deze?

Kunnen wij alleen maar die tafel erkennen waar we de Schriftuurlijke kenmerken van de tafel van de Heer vinden, dan denken we toch

met veel liefde aan alle kinderen van God in alle gemeenschappen. De Heer heeft hen lief zoals Hij ons liefheeft. Hij laat ze niet in de steek. Als zij naar het licht dat ze hebben met een waarachtig hart avondmaal vieren in hun gemeenschap, wil de Heer hen zegenen. Dat is boven alle twijfel. Misschien nemen veel ernstige, bijbelgetrouwe gelovigen wel op waardiger wijze daaraan deel dan wij soms doen. Stellig zijn ze voor zichzelf overtuigd aan de tafel van de Heer aan te zitten. Zij menen oprecht dat de Heer in hun midden is. Maar men kan zich vergissen. Zeker is de Heer nabij allen die Hem aanroepen (Ps. 145:18). Zeker is Hij alle dagen met de zijnen (Matt. 28:20). Die zegen genieten deze gelovigen gelukkig, al ontgaat het hun dat het niet hetzelfde is als: 'daar ben Ik in hun midden' (Matt. 18:20). Wanneer zij zeggen: 'de tafel van de Heer is bij ons', kunnen wij rustig antwoorden: 'laten we dat aannemen: maar gaat het bij u dan ook zoals de Heer het wil aan zijn tafel? Wordt bij u iemand met verkeerde leer geweigerd? Mag elke broeder die een psalm of een leer heeft, die naar voren brengen?' Zo moet elke bewering getoetst worden aan Gods Woord.

Als wij dan die talloze tafels niet kunnen beschouwen als de tafel van de Heer, dan vragen we toch met het oog op de verlost en die daar aanzitten: 'maar wat deze?' Hoe moeten we hen zien?

Alle ware gelovigen behoren tot die éne gemeente, het lichaam van Christus. Er is één lichaam; er is één tafel van de Heer. Zoals de Heer één lichaam ziet, zo ziet Hij ook alle leden van dat lichaam aan één tafel, aan zijn tafel. Dat wil niet zeggen dat de Heer alle tafels zou erkennen. Dat is onmogelijk. Maar de Heer ziet in zekere zin die tafels niet en zet allen die Hem waarlijk toebehoren op de goede

plaats aan die éne tafel die Hij de zijne noemt. Hij, voor wie geen tijd of afstand geldt, ziet al zijn duurgekochten samen aan zijn tafel zitten. In werkelijkheid zijn daar de twee of drie aanwezig die in zijn naam vergaderd zijn en voor zijn oog zijn daar ook al de anderen die er bij horen. Het woord uit 1 Korinthiërs 10:17 wil ons geloofs oog eveneens deze visie geven. In het ene brood zijn als het ware alle gelovigen tegenwoordig.

Eén brood, één lichaam. In het geloof mogen wij het zien zoals de Heer het ziet. Wat een vergezicht! We zien aan de tafel van de Heer dan niet alleen onze broeders en zusters van onze eigen gemeenschap, maar we zien ook alle andere broeders en zusters met wie wij samen de grote Gemeente van God vormen. Zo geven we uitdrukking aan de eenheid van de gemeente. Aan de tafel van de Heer zien we de Heer met allen die van Hem zijn.

Mochten we hiervoor steeds een open oog hebben! Dat bewaart ons voor een eng sektarisme. Maar dan voelen we ook hoe intens droevig het is dat we in werkelijkheid zo velen daar missen. Dat kunnen we niet genoeg betreuren.

Er is één tafel van de Heer

We beseffen niet half het onmetelijke voorrecht dat Gods genade ons daar heeft gebracht. De Heer geve dat we er diep van doordrongen zijn hoe bijzonder, hoe uniek zijn tafel is. Laten we ervoor waken deze tafel gelijk te stellen met welke andere tafel ook. Andere gelovigen zien het wellicht zo: het is allemaal hetzelfde. Als wij er ook zo over

zouden denken, verlagen we het hoge niveau van die éne, speciale tafel die van de Heer is. Moeten we niet elke keer stomverbaasd zijn dat Hij ons daar uitnodigt!? Soms vinden we het maar heel gewoon, alsof het niets bijzonders is dat we daar zijn. Dat is dan ook wel aan ons gedrag te merken...'

Laten we ons opnieuw bezinnen op het geweldige voorrecht daar bij Hem te mogen zijn. Het moge elke keer weer een uniek gebeuren voor ons zijn aan te zitten met Hem, die met niemand te vergelijken is, op de heiligste en heerlijkste plaats op aarde: aan de tafel van de Heer!

6. Moet iemand vragen om te mogen aanzitten?

We willen nu terugkomen op de onjuiste bewering dat anderen niets te maken zouden hebben met iemands deelnemen aan het avondmaal, alsof dit louter en alleen een persoonlijke aangelegenheid zou zijn. Dat is het niet, want wie het avondmaal van de Heer viert, doet dat aan de tafel van de Heer. Om aan de broodbreking te kunnen deelnemen, moet men toegelaten zijn tot de tafel van de Heer. Door wie? Door de Heer Zelf natuurlijk, want het gaat om zijn avondmaal en zijn tafel. Als we in het oog houden dat Hij Heer is over zijn tafel, dan is het glashelder dat niemand zichzelf daar kan uitnodigen. Stel u voor dat een vreemde tegen mij zegt: 'Ik kom vandaag bij u eten!' Ik zal zo'n vrijpostig persoon dan gauw aan z'n verstand brengen dat ik beslis wie er aan mijn tafel komt. Het is een uitgemaakte zaak dat aan de tafel des Heren de Heer het voor het zeggen heeft, en Hij alléén. Daar nodigt Hij uit en laat Hij toe wie Hij wil. Maar hoe weten we wie Hij wel of niet toelaat tot zijn tafel?

Wel, de Heer heeft hier op aarde het beheer over zijn tafel toevertrouwd aan de gelovigen die in zijn naam vergaderd zijn. Deze waarheid vinden we in Mattheüs 18:18-20. Wanneer zij 'binden' of 'ontbinden' (uitsluiten of toelaten) moeten zij dat doen in afhankelijkheid van en onder biddend opzien tot de Heer. Wat zij beslissen, wordt in de hemel erkend, want zij doen dit in naam van de Heer.

Een gelovige die in hart en geweten ervaart dat de woorden van de Heer: 'doet dit tot mijn gedachtenis' ook voor hem een uitnodiging inhouden, wendt zich dus tot de plaatselijke gemeente die over zijn toelating zal beslissen. De Heer nodigt uit. Dat moeten wij in het algemeen gesproken liever niet doen. Laat de Heer zijn werk doen in hart en geweten zodat de betreffende persoon uit zichzelf verlangt om aan de wens van de Heer te beantwoorden. Het is natuurlijk iets anders wanneer een broeder in de verkondiging van het Woord in het algemeen de waarheid voorstelt dat de Heer al zijn duurgekochten aan zijn tafel nodigt. Maar het moet zo zijn dat een verlost de uitnodiging van de Heer aanvaardt als heel persoonlijk aan hem gericht. Aan een broeder zal hij dan te kennen geven dat hij graag aan de broodbreking wil deelnemen. Als het echt een werk van de Heer is, zal men hem met dankbaarheid aannemen 'ter heerlijkheid Gods'. Dit besluit wordt in de samenkomst meegedeeld en zo weet hij dat de Heer hem heeft toegelaten en dat hij voortaan mag aanzitten aan diens tafel. Strikt genomen heeft elke gelovige, die in staat is te onderscheiden wat hij doet (zie 1 Kor. 10:15), zijn plaats aan de tafel van de Heer, mits hij in de juiste toestand en gezindheid verkeert. Hij vraagt alleen de plaats die de Heer voor hem gereserveerd heeft, te mogen innemen.

Op hen die reeds vóór hem aan de tafel van de Heer waren, rust de verantwoordelijkheid te onderzoeken of hij al dan niet kan worden toegelaten. Allen hebben er mee te maken. De Heer zal eensgezindheid werken, zodat de gemeente als één geheel tot een besluit komt en dat besluit wordt in de hemel erkend. De broeders en zusters samen, alle gelovigen die tot de naam van de Heer vergaderd zijn, nemen de 'nieuwe' gelovige in hun midden op. Het principe dat

‘de gemeente in haar geheel iemand toelaat’ geldt voor alle gevallen die zich kunnen voordoen. Laten we nooit denken dat het maar een formaliteit is die even door een paar broeders vervuld kan worden. Nog minder mogen die broeders - of de broeders - denken dat ze wel op hun eigen houtje kunnen handelen. De Heer. wil dat allen, de broeders en de zusters, zijn aangezicht zoeken en de ernst en het gewicht voelen van zo’n handeling die in zijn naam moet gebeuren.

Hoe moet een aanvraag behandeld worden?

In het algemeen vinden we in de Schrift de bijzondere plaats en verantwoordelijkheid van de man (1 Kor. 11:3). In Handelingen 15 vinden we pas in laatste instantie, als het definitieve besluit valt, de hele gemeente genoemd (vs. 22). Daarom doen eerst de broeders het informatieve, het voorbereidende werk. Zodra zij zich een mening hebben gevormd, wordt hun advies aan de hele gemeente voorgelegd, die dan een besluit neemt. Dit is de principiële kant van de zaak. In het geval van toelating, waar we het nu over ‘hebben, is de gang van zaken meestal als volgt: op een afgesproken dag is er broedervergadering. Daar komt de aanvraag op tafel. Twee of drie broeders gaan met de persoon in kwestie spreken. In de volgende broedervergadering brengen deze verslag uit. Als er op bepaalde punten nog vragen blijven, kan het nodig zijn nogmaals een bezoek te brengen. Als de zaak dan voor allen duidelijk is, kunnen de broeders eensgezind voorstellen de bewuste gelovige toe te laten. Dit wordt aan de hele gemeente meegedeeld, waarbij er gelegenheid wordt geboden tot een afgesproken tijdstip eventuele bezwaren ter kennis van de broeders te brengen. Wanneer deze uitblijven, wordt

aan de gemeente meegedeeld dat de betrokken broeder of zuster is toegelaten.

Met deze gang van zaken zijn soms meerdere weken gemoeid. Dit wordt wel eens als een bezwaar gevoeld. Soms wordt de behandelingstijd bekort door geen tweede broedervergadering te houden. De broeders die het gesprek zullen voeren met hem of haar die toegelaten wenst te worden, krijgen volmacht om direct aan de broeders en zusters mee te delen dat de betrokkene zal worden toegelaten als er geen bezwaren binnenkomen. Zo iets is mogelijk en moet ook kunnen. Het is wel gebeurd dat bijzondere omstandigheden een vlotte behandeling gewenst maakten. Toen is binnen één week alles gedaan wat nodig was, zodat die broeder de volgende zondag kon aanzitten, tot grote blijdschap en zegen voor hem en voor allen. Met nadruk zij hieraan toegevoegd dat alle broeders en zusters gelegenheid hebben gekregen om zich uit te spreken en natuurlijk allen akkoord gingen. Aan dit principe is in geen enkel opzicht afbreuk gedaan. Aan de ene kant moeten we ons hoeden voor overhaasting, want dat is nooit goed en zeker niet in geestelijke dingen. We zullen de Heer de tijd geven om te werken. Groei is een langzaam proces. En als wij het niet duidelijk zien in een bepaald geval, moeten we er zeker geen spoed achter zetten. Liever wat geduld oefenen dan ons later te moeten beklagen dat we ons moeilijkheden op de hals hebben gehaald.

Aan de andere kant moeten we ons hoeden voor traagheid. We mogen geen slaven worden van een procedure. Wanneer de Heer iets volkomen duidelijk maakt, moeten wij klaar staan om terstond te doen wat Hij vraagt, al kost dat extra-inspanning. De procedure kan gewijzigd worden, want de Heer staat daar boven. Maar het

beginsel dat de hele gemeente iemand aanneemt, moet onverkort gehandhaafd blijven.

Geen bezoek? Wel bezoek!

Het is voorgekomen dat men in bepaalde gevallen een gesprek met iemand, die verzocht te mogen aanzitten aan de tafel van de Heer, overbodig achtte, op grond van de volgende redenering: ‘Wij kennen die jonge broeder van kind af aan, hij is trouw in de samenkomsten, op zijn wandel valt niets te zeggen; we zijn allemaal blij dat hij nu ook verlangt met ons de dood van de Heer te verkondigen; een bezoek is echt niet nodig; wij stellen hem direct aan de broeders en zusters voor’. Zonder te durven beweren dat dit principieel fout is, raden we deze handelwijze in het algemeen gesproken toch af. Het is goed te bedenken dat er nooit twee gevallen geheel gelijk zijn. Elke aanvraag moet op zichzelf bekeken worden en daarom is het beter geen precedent te scheppen.

Zelfs al zijn er geen speciale vragen te stellen, persoonlijk contact is altijd goed. Tegenwoordig komt het toch al zo moeilijk tot een vertrouwelijk gesprek; laten we daarom de kans die ons hier geboden wordt, dankbaar aangrijpen. En zou de ‘kandidaat’ niet juist behoefte kunnen hebben om eens te praten? De indruk moet ook vermeden worden alsof we er een beetje licht over heen zouden gaan. Daarom is het aan te bevelen geen onderscheid te maken. Elke handeling waaraan de naam van de Heer verbonden is, is van het grootste belang. In dit opzicht doen We niet gauw iets te veel. Bovendien

horen we maar al teveel de klacht dat heel wat broeders en zusters in ons midden ‘zo weinig van de waarheid verstaan’.

Daarom mogen we deze mooie gelegenheid niet voorbij laten gaan om met hem of haar te spreken over de bijzondere plaats die we door Gods genade mogen innemen. We stemmen direct toe dat er geen bepaalde hoeveelheidkennis aanwezig behoeft te zijn vóór we iemand toe kunnen laten. De Schrift kent dergelijke voorwaarden niet.

Maar dat betekent niet dat we hem of haar dan maar onwetend moeten laten. Het is integendeel zeer gewenst, zo niet noodzakelijk, dat ieder die aanzit aan de tafel van de Heer terdege beseft wat dat inhoudt. Juist bij zo’n gelegenheid dienen we erop te wijzen dat de tafel van de Heer met geen enkele andere tafel vereenzelvigd of verbonden mag worden. Ieder die aanzit, moet toch weten welke voorrechten en verantwoordelijkheden daaruit voortvloeien. Zijn we niet dikwijls te kort geschoten om daar de aandacht op te vestigen? Conclusie: in ieder geval bezoeken! Het is altijd de moeite waard!

7. Kan elke gelovige bij ons aanzitten als hij dat wenst?

We hebben een paar maal gezegd dat elke ware gelovige in principe zijn plaats heeft aan de tafel van de Heer. Mocht iemand daaruit de conclusie trekken dat elke gelovige die dat wenst met ons aan kan zitten, dan zeggen we ‘hem meteen in klare taal: nee, dat betekent het absoluut niet! Christus nodigt ieder die Hem toebehoort uit aan zijn tafel. Maar dat houdt in de praktijk niet in dat hij automatisch die plaats kan innemen. Zij die in de naam van Christus samenkomen, moeten aan de hand van Gods Woord en onder leiding van zijn Geest zorgvuldig nagaan of iemand praktisch geschikt is voor de gemeenschap aan de tafel van de Heer. Misschien maakt een voorbeeld dit duidelijk. In een gezin heeft elk kind zijn plaats aan de gezinstafel. Dat vloeit eenvoudig voort uit het feit dat hij een kind van zijn vader is. Maar het kan gebeuren dat die vader tegen één van zijn kinderen zegt: ‘Wat ben jij vuil; zo kom je niet aan tafel; je mag pas op je plaats gaan zitten als je behoorlijk gewassen bent’. Het kan ook zijn dat vader een ander kind, dat zich lelijk misdraagt, van tafel wegstuurt. Die kinderen hebben hun plaats aan die tafel, maar kunnen die soms praktisch niet innemen door hun eigen verkeerde toestand.

Een 'open' tafel, waaraan iedere gelovige zo maar - zonder onderzoek naar leer en leven - kan aanzitten, mist de belangrijkste kenmerken van de tafel van de Heer.

Sommigen denken dat op deze manier de eenheid uitgedrukt wordt, maar dat is een grove vergissing. Hoe het werkelijk is naar Gods gedachten heeft br. J.N. Darby kernachtig en juist op deze wijze geformuleerd: *Afzondering van het kwaad is Gods beginsel van eenheid.*

Het kwaad hoort niet aan de tafel van de Heer. Wie geen ernst maakt met de afzondering van het 'kwaad, heeft misschien een eenheid die interessant is in het oog van de mens, maar dat is beslist niet de eenheid die de Heer wil. Vage, algemene uitspraken als: 'Indien we die of die gelovige niet toelaten, drukken we de eenheid niet uit; dan zijn we een sekte', zijn misleidend. We hoeven ons er niet door te laten imponeren. De kwestie is niet alleen of we met een gelovige te doen hebben, maar ook of die gelovige rein is van moreel of leerstellig kwaad. Die gelovige mag nog zo gelovig, sympathiek en ijverig zijn (en dat menen we serieus), als hij zich niet van dat kwaad heeft gereinigd, mogen we hem niet toelaten. De Heer wil geen verbinding met het kwaad, maar eenheid in Hem, de Heilige, de Waarachtige. Laten we dat geen ogenblik uit het oog verliezen. Het eenheidsstreven in de christenheid van onze tijd mag ons niet verblinden. We zeggen het met een bewogen hart: dat streven is naar de zin van de duivel. Het is hard maar waar, want die eenheid gaat ten koste van waarheid en heiligheid. Wij worden niet vermaand om een eenheid te bewaren, maar om de eenheid van de Geest te bewaren (Ef. 4:3). Die Geest verbindt ons nooit met ongerechtigheid of onwaarheid, want Hij is de Heilige Geest, de Geest van de waarheid (Joh. 15:26).

Wij verlangen de eenheid in Christus uit te drukken en zijn het daarom aan Hem verplicht een grondig onderzoek in te stellen, telkens wanneer iemand tot ons komt. Elk kind van God is hartelijk welkom als 'hij komt zoals de Heer het wil. Is het een Gereformeerde broeder, die zich afwendt van de verkeerde leer die ingang vond in zijn kerk, is het een Baptistenbroeder, die ontdekt heeft dat de structuur van zijn kerk niet naar de Schrift is, is het... gelijk welke broeder uit wat voor kring ook, hij is hartelijk welkom als hij geen valse leer of verkeerde wandel heeft, zelfs al ontbreekt het hem aan licht in bepaalde waarheden. Hij houdt op Gereformeerd of Baptist te zijn en neemt eenvoudig als gelovige, als broeder, zijn plaats met ons in aan de tafel van de Heer.

Misschien zijn er nogal uiteenlopende opvattingen over de doop bijv. tussen de twee bovengenoemde broeders, toch is dat geen verhindering. Alleen moeten zij - net zo goed als wij - buigen voor de autoriteit van het Woord van God.

Elke gelovige heeft in principe zijn plaats aan de tafel van de Heer en hij is hartelijk welkom als hij de wens te kennen geeft daar aan te zitten, als hij alles wat tegen de Schrift is in zijn positie, leer en wandel veroordeelt. Wij vragen niets meer - maar ook niets minder - dan alles te onderhouden wat de Heer ons geboden heeft. We ontvangen heel graag elke gelovige, waar ook vandaan, mits hij rein is. Zo alleen is hij geschikt om met de Heer aan zijn tafel te zitten.

8. Kan een gelovige voor een keer met ons aanzitten?

Vanaf het begin hebben ‘de broeders’ in bepaalde gevallen gelovigen uit andere kringen toegelaten, ook al hadden dezen zich daarvan nog niet definitief losgemaakt. Deze mogelijkheid kan en moet er ook nu zijn. Maar de toestand in de christenheid, zoals die zich vooral de laatste dertig jaren ontwikkeld heeft, dwingt tot grote voorzichtigheid en ernstige bezinning op dit punt. Kerken, die vroeger bijbelgetrouw waren, bevinden zich nu op het hellend vlak van Schriftkritiek en ‘anders lezen van de bijbel’. Jaren geleden konden we zeggen: ‘hij komt uit die of die kring, dus is hij orthodox wat de leer betreft’. Zo kan het nu niet meer. We zijn tegenwoordig verplicht ook over deze dingen een diepgaand gesprek te voeren met ieder die met ons wil broodbreken.

Voor we verder bespreken onder welke voorwaarden iemand naar de Schrift met ons kan aanzitten aan de tafel van de Heer, is het nodig eerst enkele algemene opmerkingen te maken.

1. Elk geval moet afzonderlijk ernstig en biddend onderzocht worden.

We zouden het erg gemakkelijk hebben als we een algemene regel konden vaststellen. Er zijn twee uitersten:

1. we laten nooit iemand toe die niet met ons dezelfde weg gaat;
2. we laten iedere gelovige toe die dat wenst.

Het laatste is wel naar de geest van de tijd, maar het is zonneklaar dat daarbij geen sprake is van 'tucht'. En als we de eerste regel gaan hanteren, dan hebben we een systeem met een soort 'lidmaatschap', dat in feite sektarisme is. We belijden immers vergaderd te zijn tot de naam van de Heer Jezus op de grondslag van de eenheid van alle kinderen van God. We zullen dus altijd en in elk afzonderlijk geval bereid moeten zijn te doen wat Hij wil. Dat is niet de weg van de minste weerstand die onze gemakzuchtige natuur zo graag volgt. We moeten er tijd en moeite voor over hebben om elk verzoek zorgvuldig te onderzoeken en te beoordelen, met de voortdurende bede: 'Heer, wat wilt U dat we doen zullen?'

2. Aan de tafel van de Heer is Hij de Gastheer die uitnodigt.

Broeders en zusters, laten we geen moment vergeten dat deze tafel niet van ons is. Wij loochenen dit als wijzelf gaan uitnodigen. Het is niet juist om tegen een gelovige te zeggen: 'U kunt bij ons wel 'broodbreken'', want dan spelen wij voor gastheer en treden dus in de rechten van de Heer. Geen wonder dat er soms moeilijkheden van kwamen. De Heer nodigt uit.

Dat komt ons niet toe. Pas als iemand zelf de wens te kennen geeft met ons avondmaal te vieren, mogen en moeten wij daarover met hem spreken, om te zien of dit van de Heer is.

3. Iemand wordt toegelaten tot heerlijkheid van God.

In Romeinen 15:7 staat de vermaning: ‘Daarom neemt elkaar aan ... tot heerlijkheid van God’. Hier hebben we het enige geldige motief om iemand aan te nemen. Als de Heer er niet door verheerlijkt wordt, mogen we iemand niet aanvaarden. Hebben we onszelf wel eens onderzocht door welke motieven we ons lieten leiden? Hebben we niet meer dan eens aan onszelf gedacht, omdat we voor geen geld voor enghartig versleten wilden worden? Ook hebben we wel eens teveel gedacht aan die gelovige die met ons wilde aanzitten: hij mag toch niet teleurgesteld worden?

Als we eer van mensen gezocht hebben, moet dat veroordeeld worden. De allesbeheersende vraag is: wat is tot heerlijkheid van God en de Heer Jezus? Daar moeten we ons op concentreren. We hebben geen mensen te behagen, maar de Heer. . Ons oog moet eenvoudig zijn, uitsluitend op de Heer en zijn heerlijkheid gericht. Dan ontvangen we licht om te spreken en te handelen naar zijn wil.

4. We moeten ernst maken met de afzondering.

Als we de tafel van de Heer rein willen houden, mogen we niemand toelaten die met kwaad besmet is. Het Woord van God zegt ons dat. Maar... moeten we de hand niet eerst in eigen boezem steken? Laat ieder van ons in zijn eigen leven zien dat hij afgezonderd is voor God? Kunnen we anderen beoordelen of zij geschikt zijn voor de gemeenschap aan de reine tafel van de Heer, als er bij ons heel wat

dingen gevonden worden die niet door de beugel kunnen? Laten We allereerst zelf ernst maken met de afzondering van de wereld en de zonde, vóór we misschien anderen op grond van dit principe moeten afwijzen. De Schrift zegt: ‘geliefden, laten wij onszelf reinigen van alle bevlekking van het vlees en van de geest, en de heiligheid volbrengen in de vrees van God’ (2 Kor. 7:1).

5. De Heer aanvaardt geen voorwaarden.

Het is voorgekomen dat een gelovige, op wie verder niets viel aan te merken, bij ons wilde broodbreken, op voorwaarde dat hij vrij zou blijven om overal te gaan waar hij wilde. Maar dat is natuurlijk niet aanvaardbaar. De tafel van de Heer wordt dan verbonden met het kwaad dat elders eventueel gevonden wordt. Niemand heeft het recht voorwaarden te stellen. Wie op de plaats wil komen waar de Heer in het midden van de zijnen gezag uitoefent, heeft zich daar onvoorwaardelijk aan te onderwerpen. De Heer aanvaardt geen voorwaarden en daarom mogen wij dat ook niet doen, van geen mens. Wij zullen moeten proberen zo iemand aan de hand van de Schrift duidelijk te maken waarom wij die andere tafels niet kunnen beschouwen als de tafel van de Heer.

6. Normaal wordt iemand toegelaten in zijn woonplaats, niet elders.

Als iemand wenst aan te zitten aan de tafel van de Heer, is de gewone gang van zaken, dat hij zich in zijn woonplaats wendt tot de gelovigen die samenkomen op de grondslag van de gemeente. Als iemand weet

dat er in zijn omgeving zo vergaderd wordt, maar geen behoefte heeft daarheen te gaan, is het vreemd dat hij op een andere plaats wél met ons wil broodbreken. Is de aanwezigheid van een familielid of een vriend in die andere plaats (om zulke banden gaat het meestal) dan zo belangrijk? Is dat voor ons een motief om de orde in Gods huis te wijzigen? De algemene regel is, dat wij zo iemand verwijzen naar de gemeente waar hij het dichtst bij woont. God houdt niet van wanorde, want Hij is een God van orde. Dat moet gerespecteerd worden. Komt er een gelovige van elders tot ons, die niet weet dat in zijn woonplaats gelovigen samenkomen rondom de Heer, en is er om bijzondere redenen vrijmoedigheid hem toe te laten, dan moeten we de gemeente waar hij vandaan komt, daarvan op de hoogte stellen. Elk onafhankelijk handelen is fout.

9. Enkele bijzondere gevallen

Na deze algemene opmerkingen willen we bespreken:

- a. enkele gevallen waarin we personen zonder nader onderzoek moeten afwijzen;
- b. enkele gevallen waarin we gelovigen na onderzoek moeten afwijzen;
- c. onder welke omstandigheden iemand uit andere kringen kan worden toegelaten.

a. Wie zonder nader onderzoek afgewezen moeten worden.

Allen die in ons midden geweest zijn, maar die plaats niet meer innemen, moeten we afwijzen als ze in een andere plaats toch zouden willen broodbreken. Het gaat om:

1. iemand die als een 'boze' uit het midden werd weggedaan. Als we hem elders toch ontvangen, halen we de boze met zijn kwaad weer binnen.
2. iemand die niet meer beschouwd wordt als met ons in praktische gemeenschap aan de tafel van de Heer. Al houden we hem niet voor een boze, we aanvaarden toch deze uitspraak van zijn

plaatselijke gemeente, die daar zeker haar redenen voor had. Meestal vindt dit plaats nadat zo'n broeder geruime tijd de onderlinge bijeenkomst in zijn woonplaats naliet. Evenals in het vorige geval erkennen wij zo'n besluit, zoals de hemel dat doet.

3. iemand die vrijwillig zijn plaats aan de tafel van de Heer heeft verlaten. Deze gelovige kan niet zo maar weer aanzitten. Eerst moet alles uitgepraat en opgehelderd worden met de broeders in zijn woonplaats. Het is niet consequent dat hij in een andere plaats soms wel met ons aan de broodbreking wil deelnemen. Want kan hij in oprechtheid de gemeenschap tot uitdrukking brengen met die broeders met wie hij niet langer dezelfde weg wil gaan?

In al deze gevallen betreft het dus personen uit andere plaatsen, die daar, om welke reden dan ook, niet meer aan het avondmaal deelnemen. De Heer vraagt van ons niet dat wij hun zaken onderzoeken en behandelen. Dat moeten we in volste vertrouwen overlaten aan de gemeente waar zij vandaan kwamen. We zullen hen dus vriendelijk daarheen verwijzen. Als zij hun plaats weer wensen in te nemen, moeten zij bij de broeders zijn in de plaats van hun inwoning, die zich destijds met hen hebben beziggehouden. Zolang het daar niet in orde is, kunnen ze nergens ontvangen worden. Wie in eigen woonplaats niet meer de gemeenschap beoefent aan de tafel van de Heer, kan het elders evenmin.

b. Wie na onderzoek afgewezen moeten worden.

Het is duidelijk dat de Schrift verbiedt personen te ontvangen bij wie zuurdeeg van slechtheid en boosheid (1 Kor. 5), of valse leer (2 Joh.) gevonden wordt. Dat wordt vaak algemeen aanvaard en daarom staan we er niet langer bij stil. Er zijn er echter die dit het maximum vinden van wat we op grond van de Schrift verlangen kunnen. Dat is niet juist. Er is nog een heel belangrijk punt, al wordt dit soms over het hoofd gezien, of niet begrepen. Het is namelijk niet voldoende dat een gelovige persoonlijk vrij is van leerstellig of zedelijk kwaad. Hij mag er ook niet mee verbonden zijn. Een afwijkende mening over deze waarheid is de basis van ons gescheiden-zijn van het kwaad. Onder hen heerst de opvatting, dat ze iemand kunnen ontvangen uit een kring waar valse leer betreffende de persoon of het werk van de Heer Jezus gevonden wordt, mits deze gelovige zelf die leer niet heeft. Op grond van Gods Woord geloven wij dat zo iemand door gemeenschap met de valse leraar onrein geworden is, ook al wijst hij zelf die leer af. Het oude testament leert dit beginsel van verontreiniging (zie Num. 5:2; Lev. 7:21; Hag. 2:14) en het nieuwe testament eveneens (2 Joh. :11).

Omgaan met een valse leraar betekent gemeenschap hebben met zijn boze werken. Allen die broodbreken met zo'n valse leraar, zijn verontreinigd door zijn boosheid. Hetzelfde geldt voor een gemeenschap waar moreel kwaad ongeoordeeld blijft. Een beetje zuurdeeg maakt het hele deeg zuur (1 Kor. 5:6). Dat betekent dat allen in die gemeenschap besmet zijn door dat kwaad. Laten we nooit vergeten hoe heilig onze God is. Hij kan het kwaad niet zien. Dit moge ons allereerst tot zelfoordeel brengen en dan ook tot heilige

ijver om niemand toe te laten die onrein is door verbinding met welk kwaad dan ook.

Naar Gods gedachten moeten we dus ieder afwijzen, die in de een of andere zonde leeft, of die de leer van Christus niet heeft, of die gemeenschap beoefent met hen bij wie een of meer van deze boze dingen gevonden worden. Als we dit overwegen, voelen we allen hoe voorzichtig we tegenwoordig moeten zijn! We kunnen niet gauw even iemand toelaten. Er moet een grondig onderzoek aan voorafgaan door hen die daartoe bekwaam zijn.

c. Onder welke omstandigheden kan een gelovige uit een andere kring worden toegelaten tot de tafel van de Heer?

In het algemeen kunnen we zeggen, dat het naar de wil van de Heer is iemand te ontvangen

- die een kind van God is;
- die trouw met de Heer zijn weg gaat;
- die vasthoudt aan de zuivere leer van de Christus der Schriften;
- die geen voorwaarden stelt;
- die komt in eenvoudigheid en oprechtheid van hart;
- die niet met kwaad in verbinding staat of dit eventueel veroordeelt.

Over de eerste vier punten is reeds gesproken. Over de laatste twee moet nog wel iets gezegd worden.

Komen in eenvoudigheid en oprechtheid van hart.

Als iemand te kennen geeft dat hij graag met ons wil aanzitten aan de tafel van de Heer, moet hij zonder bijbedoelingen komen, alleen met het oprechte verlangen te beantwoorden aan de wens van de Heer. Ieder die met ons aanzit, moet werkelijk vergaderd zijn in de naam van de Heer Jezus. Zijn Persoon moet ook voor hem het middelpunt zijn. Wij kunnen en mogen niet over iemands hart oordelen. Maar als we zo'n gelovige de vraag stellen: 'Waarom vraagt u dit?', zal hij zelf zijn motieven openbaar maken. Als de Persoon van de Heer daarin niet centraal staat, zal er twijfel bij ons zijn, die ons de vrijmoedigheid kan ontnemen aan zijn verzoek te voldoen. De tafel van de Heer is geen plaats waar iemand zo maar eens kan aanzitten, omdat het hem toevallig uitkomt.

Toch willen we niet uit het oog verliezen dat het meermalen gebeurd is, dat een gelovige uit een kerk met een gemeente in aanraking kwam en getroffen werd door wat hij over hun samenkomen vernam. Uit oprechte liefde tot de Heer sprak hij spontaan de wens uit te mogen deelnemen aan het avondmaal, wat graag werd toegestaan. Meer dan eens heeft dit ertoe geleid dat zo'n gelovige definitief in ons midden bleef.

God geve dat bij ons die geestelijke gezindheid aanwezig is, die zuiver weet te onderscheiden of de persoon in kwestie allereerst de Heer zoekt.

Veroordeling van het kwaad.

Stel: Er komt een gelovige bij ons met de vraag of hij met ons de dood van de Heer mag verkondigen. Uit het gesprek blijkt dat we met een echt kind van God te doen hebben, die in Christus geloofd zoals het Woord van God Hem voorstelt en die begeert zijn voetstappen na te volgen. Hij stelt geen voorwaarden en we krijgen de indruk dat hij met een eenvoudig en oprecht hart verlangt naar gemeenschap met de Heer en de zijnen. Tot zover is alles in orde. Maar... hij bevindt zich in een kerk waar onschriftuurlijke leringen gevonden worden, die als valse leer veroordeeld moeten worden.

In hoeverre dit een praktische verbinding met het kwaad inhoudt, zal voor elk geval apart bezien moeten worden. Het minste dat we mogen vragen is, dat de betreffende persoon de dwaalleer veroordeelt. In zo'n geval kan de Heer vrijmoedigheid geven en zullen we hem met blijdschap brood en beker toereiken. Aldus geniet hij het grote voorrecht zijn plaats in te nemen aan de tafel van de Heer waar alle verdeeldheid en kwaad veroordeeld wordt. Hij dient zich nu in geweten voor God af te vragen of de Heer hem niet blijvend verwacht aan zijn tafel, met hen die in Zijn naam vergaderd zijn.

Aan de hand van de Schrift hebben we getracht antwoord te geven op de vraag onder welke omstandigheden een gelovige uit een andere kring met ons kan aanzitten. Deze mogelijkheid is er. Enerzijds kunnen we ze praktisch tot nul herleiden en anderzijds kan ze te ruim gesteld worden. We doen het eerste als we zeggen: 'Deze gelovige moet eerst beloven bij ons te blijven; anders laten we hem niet toe'. Het andere uiterste wordt wel eens zo geformuleerd: 'Zo'n gelovige

kan toch voor één keer als gast worden toegelaten?’ Het ene noch het andere standpunt is juist. Dat hopen we nu aan te tonen.

10. Mogen wij voorwaarden stellen?

Er is al gezegd dat geen enkele gelovige het recht heeft voorwaarden te stellen wanneer hij aan de tafel van de Heer wil aanzitten. Ieder dient zich onvoorwaardelijk aan het gezag van de Heer te onderwerpen. Dat geldt niet alleen voor anderen, het is evenzeer op onszelf van toepassing!

Natuurlijk moet aan bepaalde voorwaarden worden voldaan vóór iemand kan worden toegelaten tot de tafel van de Heer. Ze zijn hiervóór genoemd. Dat zijn echter geen voorwaarden die wij stellen, maar de vereisten die de Heer in zijn Woord heeft bekend gemaakt. Daar mogen we niets aan toevoegen, ook niet de voorwaarde: 'U moet eerst beloven niet meer elders brood te breken'. Voor een dergelijke eis vinden we geen grond in de Schrift. Het stemt ook niet overeen met de wijze waarop de Heer handelt.

In het evangelie naar Johannes lezen we: 'De genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden' (1:17). De genade staat voorop, dan volgt de waarheid. Dit is het kenmerk van al Gods daden. Hij bewijst eerst genade en vraagt daarna een wandel die beantwoordt aan wat Hij in zijn gunst geschonken heeft. De Heer stelt de betoning van zijn goedheid niet afhankelijk van een tegenprestatie van onze kant. Wel verwacht Hij dat op zijn gunstbetoon dankbare gehoorzaamheid zal volgen. In Zijn geest moeten wij nu ook handelen in deze dingen.

Is aan de voorwaarden van de Schrift voldaan, dan mag die gelovige worden toegelaten, zonder dat wij nog een bijzondere voorwaarde mogen stellen. Is hij toegelaten, dan moeten we hem in alle liefde de waarheid voorhouden dat de Heer zijn verlost en elke eerste dag van de week aan zijn tafel verwacht totdat Hij komt.

Eerder is al opgemerkt dat iemands toelating niet afhankelijk gemaakt mag worden van zijn kennis. Wat verstonden wij zelf ervan toen we de eerste keer deelnamen aan het avondmaal? En begrijpen we nu alles van de bijzondere plaats die we innemen? Als iemands hart uitgaat naar de Heiland, mag hij aanzitten, al ontbreekt er het een en ander aan zijn inzicht.

Er moet hem wel gezegd worden dat het niet aan zijn beleefdheid wordt overgelaten wat hij verder gaat doen. We stellen de belofte bij ons te blijven niet als voorwaarde, maar dit betekent geenszins dat het goed of normaal is als deze gelovige terugkeert vanwaar hij kwam.

Kan iemand voor één keer als gast worden toegelaten?

Op deze vraag antwoorden we beslist ontkennend. Wij betreuren het dat onder ons uitdrukkingen zijn gebruikt als: ‘wij laten deze gelovige als gast toe’, of: ‘we laten hem voor één keer (voor deze zondag) toe’. Dit is onschriftuurlijk en dus verkeerd.

Een gast is iemand die voor korte tijd bij ons is en dan weer weg gaat. Wij mogen geen enkele gelovige verwelkomen aan de tafel van de Heer met de gedachte: ‘hij is maar een gast die weer gauw verdwijnt’.

Zou de Heer daar genoeg mee nemen? Het kan nooit zijn wil zijn dat een gelovige zijn plaats aan de tafel van de Heer weer verlaat. De Heer wil dat de zijnen 'volharden in ... de breking van het brood' (Hand. 2:42). Hij is de Gastheer die zijn verlost en voortdurend nodigt en ontvangt aan zijn tafel zolang Hij ons hier beneden laat. Hij verwacht van ieder die daar is toegelaten dat hij er zal blijven om zijn dood te verkondigen totdat Hij komt.

Ditzelfde hopen wij ook, al hebben we het niet als voorwaarde gesteld. Laten wij zelf dit principe niet verloochenen door te spreken van: 'iemand voor één keer als gast ontvangen'. Zulke uitdrukkingen zouden nooit meer gebruikt mogen worden in verband met de tafel van de Heer. Het idee is de Heer onwaardig. Wij zijn allen genodigde. Als we iemand toelaten van wie we nog niet zeker zijn dat hij blijft, beschouwen we hem toch als iemand die blijvend genodigd is, precies zoals we zelf zijn. Elk onderscheid dat men zou willen maken tussen de ene genodigde en de andere, is onschriftuurlijk. Men kan niet half in gemeenschap zijn aan de tafel van de Heer. Ieder die is toegelaten, wordt geacht te blijven aan de tafel waar de Heer hem hebben wil. Hij valt onder de zorg en de tucht van de gemeente, zoals wij allemaal. Het hoort niet dat wij iemand laten gaan nadat hij heeft aangezeten aan de tafel van de Heer. Eigenlijk moet dit zo'n overweldigende indruk op hem maken, dat hij er altijd wil blijven. Welke indruk krijgt een gelovige die voor het eerst in ons midden is? Ervaart hij iets van de tegenwoordigheid van onze Heer? Of moet er tot onze beschaming gezegd worden dat hij vanwege ons de Heer Jezus niet kon zien (verg. Luk. 19:3)?

Als iemand één keer bij ons heeft brood gebroken en we zien hem niet terug, laten we hem dan opzoeken, en hem vragen waarom hij wegblijft. We zullen dan zeker gelegenheid hebben hem met het Woord te dienen, maar misschien kunnen we zelf ook wat Ieren!

Zijn wij open of gesloten?

Zo kan het zijn dat een gelovige één keer met ons aanzit, maar wij laten hem niet voor één keer toe! We vragen van hem niet de belofte om te blijven, maar we geven hem evenmin de vrijheid om te gaan waar hij wil.

Wij stellen geen voorwaarden, maar we aanvaarden ook geen voorwaarden. We zullen een kind van God, ondanks z'n gebrekkig inzicht, met liefde ontvangen, maar hem eveneens iets meegeven van de kostbare waarheid omtrent het vergaderen in de naam van de Heer Jezus.

We zijn blij een oprechte medegelovige te ontvangen, maar we zijn bang iemand te aanvaarden die onreinheid aan de tafel van de Heer zou brengen.

We zijn zo open dat we openstaan voor iedere gelovige waar ook vandaan, die voldoet aan wat de Heer van hem verlangt; maar we zijn zo gesloten dat we de toegang tot de tafel van de Heer gesloten houden voor ieder die openlijk met kwaad is besmet.

Het principe van de eenheid willen we niet beperken, maar dat van de afzondering niet verruimen. Om hierin goed en juist te handelen, hebben we wijsheid nodig.

We mogen die aan God vragen en Hij zal ze ons geven (Jak. 1:5): de wijsheid die van boven is, die in de eerste plaats rein is (3:17). Laten We niet op ons gevoel afgaan en ook niet op ons verstand vertrouwen, maar alleen de beginselen van de Schrift toepassen. Het was onze bedoeling de principes in herinnering te brengen en niet om een soort handleiding te geven van wat in bijzondere gevallen wel of niet gezegd of gedaan moet worden. De Heer moet altijd overal en in alles het eerste en het laatste woord hebben.

Met de Heer aan zijn tafel - en nergens anders

Tot besluit moet me nog een ernstig woord van het hart tegen een enkele broeder of zuster in ons midden die wel eens in een andere gemeenschap deelneemt aan de broodbreking. Dit moet zeer beslist afgekeurd worden. Na alles wat in het voorgaande gezegd is over de tafel van de Heer, zou ieder moeten inzien dat deze tafel niet gelijk gesteld mag en kan worden met andere tafels. We miskennen de bijzondere plaats die we door genade mogen innemen als we elders aanzitten. De Heer wil ons aan zijn tafel zien en nergens anders. Een tafel die niet alle kenmerken vertoont die we in de Schrift gevonden hebben over de tafel van de Heer, kunnen en mogen wij niet erkennen. Dat doet men in feite wel als men daar aanzit. Er bestaat gevaar in dat andere milieu verontreinigd te worden door boosheid of valse leer, want we weten immers niet of daar tucht naar de Schrift wordt uitgeoefend? We hebben ons van ongelovigen, van het kwaad en van verdeeldheid en verwarring afgezonderd om rondom de Heer op de grondslag van de eenheid aan zijn heilige tafel samen te komen. Hoe kunnen we dan tegelijk ook op andere grondslag vergaderen?

Paulus schreef aan de Korinthiërs: 'U kunt niet deelnemen aan de tafel van de Heer en aan de tafel van de demonen' (1 Kor. 10:21). Te midden van het verval in de gemeente moet het beginsel dat Paulus hier aangeeft doorgetrokken worden: 'U kunt niet deelhebben aan de tafel van de Heer en aan een andere tafel'. Een broeder of zuster die zijn of haar plaats inneemt aan de tafel van de Heer en toch wel eens elders broodbreekt, handelt tegen de wil van de Heer, verzwakt het getuigenis dat we hebben af te leggen en beschaamt het vertrouwen van de broeders en zusters.

In het diepe besef welk een overweldigende liefde ons op die gezegende plaats gebracht heeft, moge genade ons bewaren om getrouw en tot Zijn eer met de Heer aan Zijn tafel aan te zitten totdat Hij komt!

